's GRAVENHAGE.

PADANGSCH NIEUWS- EN ADVERTENTIE-BLAD.

1861. **ZATURDAG, 14 SEPTEMBER.** **No. 37.**

Hoofd-Bureau te ***Padang*** bij ***R. H. van Wijk Rzn.*** Te ***Batavia*** bij ***H. M. van Dorp.***

Elk wat wils. ***TWEEDE JAARGANG.*** ***God zij met ons!***

Prijs per halfjaar voor	PADANG	*f* 7.50
,, ,, ,, ,,	SUMATRA	,, 10,00
,, ,, ,, ,,	JAVA	,, 12,50
,, ,, ,, ,,	NEDERLAND	,, 15,00

De prijs der Advertentien is *f* 1.— voor 10 woorden.
Bij herhaling betaalt men de helft.
Behalve het Zegel voor den Lande.
Brieven franco.

ADVERTENTIEN.

Op den 25 Julij ll. werdt mij in den zoo jeugdigen leeftijd van vierentwintig jaren in het kraambed door den dood ontrukt mijne innig geliefde echtgenoot *Alexandrine Chevalier* na eene hoogst gelukkige echt van slechts één jaar.

D. DER KINDEREN.

BATAVIA, 22 Augustus 1861.
(*Eenige kennisgave*)

Werd ons ouderhart diep getroffen door het verlies van onze eenigste DOCHTER *Johanna Maria*, in den nacht van den 3e op den 4e dezer, beden overleed ons jongste ZOONTJE *Lodewikus Josephus* nog geen 5 maanden oud.

L. G. KLOPPENBURG.
G. J. KLOPPENBURG
geb. *Harmsen*

PADANG, 4 September 1861.

Steeds voorhanden:

Alle mogelijke Schrijf- en Kantoorbehoeften waaronder de zoo gunstige bekende en in het *Bataviasch Handelsblad* breeder omschrevene

MAYNARD AND NOYES'
black writing INK,
COPYING INK,
AND
BEST CARMINE INK,

voor welker deugdzaamheid wordt ingestaan; de eerste in heele, halve & kwart flesschen.

R. H. van WIJK Rzn.

PADANG September 1861

***f* 8000.--**
in leen te bekomen.

Lr. A. brieven franco, aan den *Uitgever dezer Courant.*

SOURABAIJASCHE ASSURANTIE
MAATSCHAPPIJ.

Risicos genomen per "*Hood Hood*" naar Batavia, tegen 1 pCt. premie.

DÜMMLER & Co.

IN HET HOTEL DE SUMATRA
is á COMPTANT,
tegen de billijkste prijzen verkrijgbaar gesteld: eene partij beste PROVISIEN in $^1/_1$ & $^1/_2$ blikken [merk *Nieuwenhuizen*], onlangs uit Nederland aangebragt.

AMER: VENDUTIE
AANSTAANDE MAAND
bij **DÜMMLER & Co.**

ROODE
SOLOKSCHE AARDAPPELEN
per pikol, en in het klein.
bij ***M. Daniels.***

WISSELS
OP AMSTERDAM EN BATAVIA.
bij ***DÜMMLER & Co.***

VENDUTIE

Op ZATURDAG *den* 21 *September* 1861.
wegens vertrek,
ten huize van den WEd.Gestr. Heer
W. A. F. Wichers.
in de BALANTONG,
van deszelfs uiterst nette en goed onderhoudene

INBOEDEL,

bestaande uit Massief Mahonijhouten Tafels, Kasten, Banken en Speeltafels, uit Wip, Luijaard en andere Stoelen, Ledikanten, Waschtafels, Spiegels, Schilderijen, Hang en Tafel Lampen, Pendules, Pleet- Kristal- Glas- en Aardewerk, Matten, Gordijnen, Keuken Gereedschappen, enz. enz.

Voorts van eene belangrijke collectie BOEKEN, waaronder complete werken van *Bilderdijk, van Alphen en Feith.*

En eindelijk van eene deugdzame MYLORD, eene zeer ligte en ruime PALANQUIN, 1 span goed gedresseerde hardloopende PAARDEN, Wagentuigen, Stalgereedschappen, enz. enz.

De Vendu-Houder,
A. H. J. Diemont.

Ontvangen per stoomboot *Macassar!*

PROVISIEN en DRANKEN, waaronder VLEESCH, GEVOGELTE en GROENTENBLIKKEN, STRASBURGER PATE'S, TAFELZUUR in witte flacons, VRUCHTEN op brandij en sirop, KEUKENSTROOP in flacons, SIROPES assortis, PUNSCH, LIKEUREN, VERMICELLI, Tafel en Sultana ROZIJNEN, TAFELAMANDELEN, PRUIMEN, APPELEN, PEEREN, KRENTEN, BANKET, KOEK in blikken van 1 en 4 ps. geassorteerd, RIJNWIJN, PORTWIJN, CHAMPAGNE, BOURGOGNE & MADEIRA in $^1/_2$ flesschen, puike Baour VAT WIJN, MAAGBITTER, POMMERANZEN SPIRITUS en *van der Veen's* ELIXER, eene partij DAMES ARTIKELEN, waaronder CRINOLINES, COIFFURES, witte satijne DAMES SCHOENEN, zijde LINTEN, Fransche ODEURS en HAAR-OLIE, TAND, NAGEL en HAARBORSTELS, COLS, zwart en blaauw LAKEN, zwart SATIJN, puike MANILLA SIGAREN, COPAL VERNIS, ETAGERE VOORWERPEN, VUURSLAGEN met losse lonten, zeer geschikt op reis, eene partij SPEELGOED waaronder JAPANSCHE POPPEN:

bij
M. Daniels.

GODSDIENSTOEFENING.
&
Viering van het
H. AVONDMAAL,
voor de Ned. Herv. Gemeente
in de
Maleische taal
Op Zondag den 15 *September des morgens ten* 9 *ure.*

ALGEMEEN OVERZIGT.
vervolg.

Uit de laatste berigten blijkt dat keizer Napoleon het koningrijk Italie erkend heeft. De keizer," zeide de *Moniteur*, "heeft koning Victor Emanuel erkend als koning van Italie. Aan het kabinet van Turin kennis gevende van dit besluit, heeft Zr. Ms. gouvernement verklaard, dat het zich bij voorbaat onttrok aan alle aansprakelijkheid voor ondernemingen, welke Europa's vrede zouden kunnen storen en dat de Fransche troepen Rome bezet zullen houden, zoolang de belangen, voor welke zij aldaar zijn gekomen, niet door genoegzame waarborgen zullen beveiligd zijn." Als men dit leest en daarmede in verband brengt, wat de heer de Thouvenel onlangs in eene nota gezegd heeft, om de mogendheden te doen gelooven aan de waarborgen, welke voor de onafhankelijkheid van den heiligen Vader geëischt worden, dan zou men geneigd zijn te gelooven, dat de keizer met de beste bedoelingen voor het hof van Rome bezield is.

Het adres van den Hongaarschen landdag is door eene commissie naar Weenen gebragt, maar de keizer heeft het als illoyaal en strijdig met de regten der kroon niet willen aannemen. Dit was een stout besluit, want men neme wel in aanmerking, dat het door de kamer van afvaardigden met groote meerderheid, door de eerste kamer met eenparigheid van stemmen was aangenomen. Bij de terugzending van het adres heeft de keizer echter te kennen gegeven, dat zoo de landdag mogt besluiten, het adres wat vorm en inhoud betreft, te wijzigen. Z. M. het alsdan zou aannemen. Daarbij werd ondershands te kennen gegeven, dat de regering in het tegenovergestelde geval den landdag zou moeten ontbinden. Gelukkig heeft de landdag aan dien wensch gehoor gegeven en het adres in zijn oorspronkelijken vorm, dat is, zooals het door Deak was geredigeerd, aangenomen. De Oostenrijksche regering komt daardoor uit een moeijelijk dilemma, want men vergete niet, dat Hongarije eene natie is van ongeveer 12 millioen inwoners, dat het de sympathie van Engeland bezit, dat de meer en meer zich onder één hoofd vestigende Donau-Vorstendommen, Oostenrijk vijandig en eindelijk, dat de financieele vooruitzigten alles behalve gunstig zijn, zullende het budget dit jaar weer een deficit van ruim 60 millioen opleveren.

Uit Berlijn wordt beweerd, dat Pruissen de tusschenkomst van de mogendheden in de Duitsch-Deensche kwestie in dier voege heeft afgewezen, dat daarvan in elk geval eerst dan sprake zou kunnen zijn, wanneer de directie onderhandelingen van Duitschland met Denemarken voor goed mogten zijn afgebroken.

De Keur-Hessische tweede kamer heeft het voorstel harer kommissie, om zich incompetent te verklaren, aangenomen met algemeene stemmen en is terstond daarop ontbonden.

De berigten uit Polen luiden nog altoos hetzelfde. Al wat daar tot nog toe is gesproken van hervormingen, heeft slechts gediend om de overtuiging te vestigen, dat in dit opzigt van het Russische gouvernement zeer weinig te hopen is. Wat den Poolschen adel aangaat, deze houdt zich thans voornamelijk bezig met schikkingen met de boeren, buiten tusschenkomst van het gouvernement, en zonder zich om de concessien van Rusland te bekommeren.

Wat Rusland betreft, de tijdingen, die men hier uit het binnenland van dat keizerrijk ontvangt, zijn allen van ernstigen aard. Er heerscht een algemeen misnoegen en algemeen geldgebrek; ook is de financieele toestand van het rijk zeer ongunstig. De kracht van het gouvernement wordt in de binnenlanden door eene slecht georganiseerde administratie meer en meer verzwakt. De gebeurtenissen van den dag hebben een zeer somber aanzien. Te Moskou is de keizer door den adel zeer slecht ontvangen. Niemand is op den avond, toen hij den schouwbug bezoeken zou, daar verschenen; de zaal bleef ledig, hoewel eene galavoorstelling aangekondigd was. De keizer heeft zich dan ook niet laten zien en de voorstelling heeft geen plaats gehad. Nu vertelt men ook, dat de keizer zich met de staatszaken niet meer bemoeit, er liefst niet meer over spreekt en geen raad daaromtrent meer inwint. Hij zou van het algemeene misnoegen niets merken en niemand zou den moed hebben zijne aandacht op de waarheid te vestigen, die met elken dag zigtbaarder wordt.

Sultan Abdul Medschid is overleden en diens broeder Abdul Aziz, heeft den troon beklommen. Men zegt van deze, dat hij een man van vaste en daarbij gematigde grondbeginselen is, van wien men verwachten mag, dat hij de teugels des bewinds met vaste hand voeren en al wat mogelijk is doen zal, om Turkije uit zijn diep gezonken toestand op te heffen. Reeds heeft hij eenige maatregelen genomen, die bewijzen dat het hem ernst is. Zoo is op zijn bevel het serail reeds ontruimd; de ambtenaren en bedienden van den harem, die geesel voor de Turksche finantien, zijn ontslagen. Ook heeft hij bevel gegeven dat het leger vóór alles betaald moet worden; een bewijs van zijn juist inzigt. In Frankrijk is men evenwel met den sultan niet ingenomen, om dat hij met Engeland op een goeden voet staat.

De berigten uit de vroegere Vereenigde Staten van Amerika bevaten niets anders dan troepenbewegingen en krijgsoperatien. De legers van het Noorden en van het Zuiden naderen elkander meer en meer en men ziet in de omstreken van Fairfax een veldslag te gemoet. Onderscheidene ontmoetingen tusschen gedetacheerde corpsen hebben reeds hier en daar plaats gevonden, waarin aan beide zijden manschappen werden gedood en gekwetst. De zuidelijke havens worden nog geblokkeerd, terwijl de schepen der Unie blijven voortgaan schepen op te brengen; ook hebben zij reeds een kaper der zuidelijke confederatie genomen.

(*N. R. C.*)

Padang 13 *September* 1861.

De afgeloopene week kenmerkte zich door hevige stortregens en rukwinden die in den nacht van den 9 op den 10e zoo zeer toenamen, dat daardoor door verscheidene ingezetenen schade werd geleden.

In de *Kampong-Java* en *Balantong* waaiden 2 boomen om; welke beiden op de respective erven der Heeren D.... en D....s door het dak vielen, het paard van den laatstgenoemden Heer op stal verpletterde en aan beide gebouwen belangrijke schade berokkende. Gelukkig had men hierbij geene menschenlevens te betreuren.

Eene laadpraauw van den Heer B....e had haar behoud bij het stranden, aan eene sterke bouw te danken en kwam met ligte schade vrij, maar eene andere met 6000 Gouvernements steenen beladen, was niet zoo gelukkig, daar de zware deining dezelve naar *Taloek-Ballong* deed afdrijven met dat gevolg, dat dezelve den grond raakte, vol water liep en onmiddelijk zonk.

De opvarenden werden echter allen gered.

Padang-Pandjang 6 September. 1861. Konden wij verleden week met veel lof over het Hollandsche tooneel spreken, heden avond smaakte het publiek alhier een waar genoegen. Het fransche gezelschap voerde twee stukjes ten tooneele *Les enfants de la troupe* en *Leona ou le Parisien en Corse*, die uitmuntend werden gespeeld, het publiek algemeen beviel en dan ook het applaudissement dat geen einde scheen te kunnen vinden, geheel verdiende. Het genoegen van den avond werd nog vermeerderd door dat, het reeds meermalen genoemde maar altijd gunstig bekend muzijkcorps van het 16de Bataillon onder directie van den verdienstelijken heer *Seutin*, zich herhaaldelijk deed hooren.

Te *Pantie* werd den 4den dezer eene diefstal gepleegd gevolgd door moord op een Negorij Hoofd, maar zijn de daders tot heden onbekend gebleven.

Een Europeesch fusilier [zwitser] van Solok op transport zijnde naar Aijerbangies, beroofde zich in de nabijheid van Moeara Kiawé door een geweerschot van het leven.

Den 1e en 2e September werd te Rau het poeassa feest gevierd en vereenigde zich het Europeesch personeel met de hoofden van Rau, Loeboesikapping en Pantie, aan eene gemeenschappelijke disch, waaraan menigen toast werd uit gebragt op Z. M. den koning en den bloei der afdeeling.

Des maandags daaraanvolgende had er een tijger gevecht plaats.

Men wist niet wat men meer moest bewonderen, de stoutmoedigheid en kracht van den karbouw of de sluwe behendigheid van den tijger, ten wiens nadeele het gevecht werd beslist. Het feest eindigde in gepaste vrolijkheid en tot aller genoegen.

NEDERLAND.

ROTTERDAM, 6 Julij. De weergesteldheid blijft bij voortduring uitmuntend. De warmte, gestadig door onweder en regen afgewisseld. brengt geene sterke droogte te weeg, zoodat de plantengroei zeer bevorderd wordt. Een enkele vrij hevigen, storm, die den 30sten Junij heeft gewoed, heeft aan de kusten van de Zuiderzee, in Overijssel en aan die der Zeeuwsche stroomen, aanzienlijke schade te weeg gebragt. De felle wind dreef het water zoo hoog op, dat men op vele plaatsen voor dijkbreuken beducht was. Intusschen is van de gewassen op de overlanden toch nog veel bedorven en veel veevoeder weggedreven.

Te Neunen, Gerwen en Nederwetten begroot men de schade op ƒ 26.000, onder Kampen, Genemuiden enz. op ƒ 60,000.

— Z. K. H. de prins van Oranje is den 12den Junij naar het kamp te Milligen vertrokken alwaar Hd. het opperbevel over het eerste kamp zal op zich nemen.

— De 43ste verjaardag van H. M. de Koningin is door het geheele vaderland met de meeste hartelijkheid gevierd.

Te 's Hage werden bij deze gelegenheid volkfeesten gevierd en des avonds in het bosch eene prachtige illuminatie ontstoken.

— In eene den 6den dezer gehouden vergadering der provinciale staten van Gelderland is besloten, om eene medaille te laten slaan ter herinnering aan 's konings verrigtingen bij gelegenheid van den laatsten watersnood; daarvoor is eene som van f 1500 op de begrooting uitgetrokken.

Wijders werd, op voorstel van den baron van Ittersum uit Hattem, bij acclamatie door de staten hulde en dank gebragt aan en voor de groote diensten, welke de commissaris des konings, graaf L. G. A. van Limburg Stirum, bij die ramp aan de provincie heeft bewezen.

— In den loop van het jaar 1860 zijn van wege de *Nederl. Maatschappij tot bevordering der afschaffing van de Slavernij* vrijgekocht 30 personen, waarvoor besteed is f 10.716.97. In den regel zijn die gelden bij wijze van voorschot verleend. In 1860 bedroeg de terugbetaling van voorschotten f 6.858.99.

— Uit het laatste jaarlijksch verslag van het collegie *Zeemanshoop* te Amsterdam, blijkt omtrent den staat van het daarbij behoorend weldadig zeemans-fonds, dat het bestuur zich in de treurige noodzakelijkheid heeft bevonden, om na uitputting van alle middelen, tot eene niet onaanzienlijke korting op de uitkeeringen aan weduwen, weezen en oude of gebrekkige deelnemers te besluiten. Men heeft echter getracht en is tot zekere hoogte geslaagd om door het inzamelen van giften den slag voor de thans trekkende weduwen zoo veel mogelijk te verzachten. De uitkeeringen aan hen die op 1 Mei 1860 trekkende waren, vorderden eene som van 98,410,85 ½, gl., waarbij nog eenige uitkeeringen en gratificatien komen ten gezamenlijken bedrage van 1785.80 gl., waardoor het totaal der uitgaven stijgt tot 100,196,65 ½ gl., terwijl de ontvangsten slechts bedroegen 81,259, 54 ½ gl., met inbegrip der liefdegiften à 15,517,80 gl. waaronder eene aanzienlijke gift van 10,000. gl. Voor het getal trekkenden, die zich in het genot der uitkeering op 1 Mei 1860 bevonden en die dus door de kortingen getroffen werden, wordt eene som van 57,805.28 vereischt. Bestuurderen doen aan het slot van hun verslag met aandrang en vertrouwen een beroep op de liefdadigheid hunner stad- en landgenooten tot ondersteuning hunner instelling. Wij hopen met hen, dat dit beroep niet te vergeefs zal zijn.

— Aan de kadetten inrigting van het korps mariniers te Amsterdam, is voor eene commissie, benoemd door den minister van marine, het overgangs-examen gehouden, waardoor 3 kadets van het 5e in het 4e studiejaar overgegaan en daarna tot het bijwonen der praktische oefeningen toegelaten zijn. Den 15den dezer maand zal aan de leeraren en kadets een verlof van zes weken verleend worden, zoodat met 1 Sept. de studien weder een aanvang zullen nemen, gelijktijdig met die der nieuw benoemde kadets. (N. R. C.)

— Men leest in de *Staats Courant*:

Volgens eene kennisgeving van de Britsche postadministratie, zal eene der beide maandelijksche gelegenheden tot verzending van brieven met de landmail naar Nederlandsch-Indie en naar andere gedeelten van den Indischen Archipel, Pinang en Singapore daaronder begrepen, benevens naar China, en wel bepaaldelijk die welke invalt in de tweede helft der maand, te beginnen met de maand Julij, ophouden te bestaan. *De tweede expeditie is alzoo de laatste, terwijl de verzendingen zich voortaan tot eens in de maand, en wel tot die welke tot dusverre de eerste was, zal bepalen.*

Deze maatregel is het gevolg van het staken van de dienst der Britsche pakketbooten, door welke in het vervoer der brievenmalen aan deze zijde van Singapore wordt voorzien. Zij is evenzeer van toepassing op de verzendingen uit dit rijk langs de drie daarvoor thans openstaande wegen, te weten over Southampton, over Triest en over Marseille.

N. R.

ENGELAND.

Londen, 15 Junij. Er zal hier eene maatschappij worden opgerigt, met het doel, om het stelsel van scheepsbouw door stoomwerktuigen, van den Americaanschen ingenieur Nathan Thompson, in toepassing te brengen. Volgens dit stelsel zal men, naar gezegd wordt, in staat zijn, om een kotter van b. v. 50 voet lang, eenige uren na de daartoe ontvangen order in volkomen gereedheid af te leveren. De hoofd-scheeps-bouwmeester van 's rijks werf te Woolwich heeft bereids een gunstig rapport omtrent die methode aan de admiraliteit uitgebragt.

— Het heeft bijzonder de aandacht getrokken, dat de toename van Engelands bevolking sedert 1821 steeds in eene afnemende reeks heeft plaats gehad. In genoemd jaar namelijk bedroeg de vermeerdering in vergelijking met 1811 16 pCt. in 1831 15 pCt., in 1841 14 pCt., 1851 13 pCt. in 1861 12 pCt. Men ziet met te meer verlangen de bijzonderheden omtrent den census van dit jaar te gemoet, naardien het verschijnsel noch aan korteren levensduur, noch aan saniteitsoorzaken, noch aan landverhuizing kan worden toegeschreven.

Den 22sten Junij 's namiddags omstreeks vijf ure is te Londen op de Scovells en Deps Wharfs een felle brand uitgebarsten, die zich dadelijk aan de Chamberlains Wharf mededeelde en in weerwil van de spoedig aangebragte hulp tot de pakhuizen in Tolystreet aan de zuidzijde van de Londonbrug gelegen, oversloeg. Zestig aan elkander grenzende pakhuizen, zijn eene prooi der vlammen geworden; zij waren met pek, teer, spiritus, boter, salpeter en meer andere brandbare stoffen gevuld; de schade valt op dit oogenblik nog niet te berekenen, maar is zoo aanzienlijk dat men voor het vermoedelijk cijfer terugdeinst. Den volgenden morgen ten 7 ure was men den brand meester.

— Sedert eenigen tijd is reeds de kwestie besproken of en hoe de vrijwilligers door den staat ondersteund zouden worden. De staat heeft tot nu toe niets dan buksen en ammunitie geleverd, doch daar de overige uitgaven nog moeijelijk door de corpsen en de afzonderlijke vrijwilligers te dragen zijn, werd van vele zijden het voorstel ondersteund dat de staat aan iederen vrijwilliger eene jaarlijksche toelage van £ 1 zoude toekennen. Dit plan werd ook door anderen bestreden, omdat daardoor de vrijwilligers hun oorspronkelijk karakter en hunne zelfstandige positie zouden verliezen. Thans schijnt het zeker dat de regering een middenweg denkt in te slaan. Zij verlangt namelijk van het parlement £ 135.000 tot ondersteuning van de vrijwilligers, hetgeen iets minder dan £ 1 per hoofd uitmaakt, aangezien volgens de laatste officiele staten het cijfer der vrijwilligers 147,995 man bedraagt. Van dit bedrag zullen echter geen hoofdelijke uitkeeringen aan de vrijwilligers gedaan worden: aan de verschillende corpsen zullen, naarmate hunner getalsterkte, toelagen worden verleend, om daaruit de noodigste uitgaven te kunnen bestrijden. De benoodigde wapenen en ammunitie zullen even als vroeger door den staat verstrekt worden.

— Er worden te Londen onderteekeningen verzameld op een adres, waarbij de regering zal worden uitgenoodigd de tweede maandelijksche brievenverzending van Calcutta naar Singapore en China niet te staken. Het adres zal door het bestuur der maatschappij voor het handelsverkeer met Indie en China en door eene deputatie uit den handelstand aan lord Palmerston worden overhandigd.

— Ten einde den langsten dag des jaars op eene regt feestelijke wijze te vieren, gaf de *Times* den 21sten aan zijn lezers een extra-vel vol advertentien. Het blad bestond dien dag uit niet minder dan drie volle vellen druks, die behalve het politiek en ander nieuws, nog 102 kolommen met 4000 advertentien bevatten. De *Times* maakt zelf daarbij de opmerking dat 50 jaren geleden het blad gemiddeld niet meer dan 150 advertentien daags had en dat het bewust nommer het meest productive is, dat van eenig dagblad ooit is uitgegeven.

— Al de bladen maken melding van eene nieuwe wijziging in de inrigting van het kanon, uitgevonden door den heer Thomas Mayall, hierin bestaande dat het stuk uitsluitend door stoomkracht wordt geladen, schoon gemaakt en afgevuurd, terwijl daarmede tevens binnen een gegeven tijd veel meer projectielen kunnen geworpen worden dan met andere stukken.

AMERIKA.

De berigten uit de Vereenigde Staten (New-York) loopen tot 28 Junij. De verwikkelingen met de zuidelijke staten duren steeds voort en het schijnt der regering te Washington ernst te zijn om den opstand te bedwingen. De blokkade der zuidelijke havens wordt krachtdadig gehandhaafd en reeds zijn een groot aantal prijzen opgebragt. In alle rigtingen hebben troepenbewegingen plaats; uit die bewegingen der bondstroepen zou men kunnen opmaken dat zij spoedig Kentucky — dat zich gelijk men weet neutraal verklaard heeft — binnenrukken en Virginie aanvallen zullen. Middelerwijl hebben vele inwoners van laatstgenoemden staat de vlugt genomen, en wanneer men geloof kan schenken aan de New-Yorksche bladen, dan zou men eene reactie van de talrijke aanhangers der Unie in het Zuiden, die tot nu toe door vrees werden tegengehouden, te gemoet kunnen zien.

De bondstroepen zijn ook naar men zegt voornemens Harper's ferry aan te vallen; de separatisten daarentegen bedreigen Caïro. Bij Grafton in Virginie heeft eene ontmoeting plaats gehad tusschen een corps bondstroepen en 2000 separatisten; de laatsten werden geslagen.

Eenige schepen der Unie hebben de batterijen der separatisten te Acquid Creek beschoten.

Overigens hebben op verschillende plaatsen ook kleine schermutselingen plaats gehad.

Op fort Monroe zijn niet minder dan 450 gevlugte slaven aangekomen. Generaal Buttler bezigt hen om de fortificatien uit te breiden.

— De bekende senator Douglas is overleden.

— Westelijk Virginie heeft zich tegen de afscheiding van de Unie verklaard.

Men leest in de Harper's Weekly van 8 Junij 1861.

Kort na middernacht, in den morgen van 24 Mei, rukte de voorhoede van het leger der Vereenigde Staten, Virginie binnen tegenover Washington, over de lange brug bij Alexandria en de Yzeren brug te George Town.

De Kolonel *Ellsworth* bevelhebber der zouaven van dien naam, werd dien dag in den ouderdom van bijna 24 jaar vermoord, en deelt dat blad daaromtrent eenige bijzonderheden mede van den Correspondent der *Tribune*, *Mr. House*, die de hand op *Ellsworth's* schouder legde toen *Jackson* hem doodschoot.

»De opene deur binnendringende, ontmoette de kolonel een man in zijn hemd wien hij vraagde, welke vlag er op het dak stond. De vreemdeling, die zeer onthutst scheen, verklaarde er niets van te weten, daar hij slechts een kostganger was. Zonder hem verder te ondervragen liep de kolonel de trappen op, en wij allen volgden tot op de hoogste verdieping, toen hij door middel eener ladder op het dak klom, de vlag met het mes van *Winser* afsneed en van de stok rukte. Er waren twee mannen te bed op den zolder, die wij door hunne verborgene plaats bij ons binnenkomen niet hadden opgemerkt, maar die thans blijkbaar hevig ontsteld opstonden, hoewel ik opmerkte zij slechts half gekleed waren. Wij keerden te zamen om, om naar beneden te gaan, voorgegaan door den vrijwilliger *Brownell*, onmiddelijk gevolgd door de kolonel *Ellsworth* met de vlag. Toen *Brownell* de eerste overloop bereikte, na eenige dozijnen trappen te zijn afgeloopen, sprong een man uit eene donkere gang te voorschijn, en legde, naauwelijks den vrijwilliger ziende, een dubbelloop geweer regt op de borst van den kolonel aan. *Brownell* liep snel toe, om het wapen af te wenden, maar de hand van den moordenaar was vast, en hij loste eene loop regt op het doel, daar het schroot waarmede dezelve geladen was, het hart van den kolonel trof en hem onmiddelijk doodde. Ik herinner mij dat mijne hand op dat oogenblik op den schouder van den armen *Ellsworth* rustte en hij mij ontviel. Hij was op de tweede of derde trap van den overloop, en storte neder met dien zwaren, vreesselijken en snellen val, die altijd het kenmerk van eene op die wijze veroorzaakte plotselinge dood is. Zijn aanvaller had zich snel omgekeerd om de lading der andere loop op *Brownell* te lossen, maar hetzij dat de zouaaf hem te vlug was of hij zijn doel niet kon bereiken, het schot vloog hem over het hoofd en door de paneelen eener deur, die eenige slaapvertrekken afsloot. Te gelijk met dit schot en als de echo van het eerste, werd dat van *Brownell* gehoord, en de moordenaar waggelde achteruit. Hij was juist midden in zijn gezigt getroffen, en de wond, zooals ik later bemerkte, was de vreesselijkste die ik ooit zag. Natuurlijk wist *Brownell* niet, hoe noottottig zijn schot geweest was, en daarom doorstak hij hem, voor hij nedervie! met zijn sabel baijonet, waardoor het ligchaam op de bovenste treden der eerste trap en verder op zijn aangezigt aan den voet derzelve nederstortte. *Winser* liep van boven toe, uitroepende » wie is getroffen? » maar aan onze voeten ziende, behoefde hij geen antwoord meer.

Wij waren met ons zeven en zeer verwonderd over het lang wegblijven der eerste kompagnie, die de kolonel had ontboden voor hij het Hotel naderde, maar vernamen later dat zij zich in eene straat vergist had en een weinig was omgeloopen. Voor dezelve aankwam, hadden wij eenige der afzichtelijke vlekken op het aangezicht van den kolonel, verwijderd en zijne leden in orde gelegd. Zijne uitdrukking was toen nog schoon en natuurlijk. De Kolonel was een buitengewoon schoon man en de bleekheid uitgezonderd, was er thans niets veranderd op het gelaat, dat zijne vrienden altijd zoo gaarne hadden aanschouwd.

Ingezonden stuk.

PADANG den 12 September 1861.

Geachte Heer Redacteur!

By het nalezen van een uwer laaste No. waarin de aanvoer per stoomboot wordt vermeld, zag ik tot mijn verwondering geene melding gemaakt van regtstreeks aan my verzonden goederen van Batavia. Wat kan hiervan de oorzaak zyn?

Niet alleen was dit nu het geval, dan zoude ik zwygen, het kan gebeuren dat by vele drukte dat eens vergeten wordt, — maar, het geschiede verscheiden malen, u kunt wel nagaan, het publiek, nu, en te regt, geen vertrouwen meer kan stellen in myne Advertentien, indien zy te vergeeft in de aanvoerlyst naar regtstreekschen aanvoer aan myn adres zoekt, en *die* dan op den eenen of den anderen naam geplaats vindt, reden waarom u my zeer zoudt verpligten door de opname hiervan in u blad, ten einde niet teleur gesteld te worden, Advertentien te plaatsen welk door my opgegeven zynde van elders ontvangen te hebben, en niet bekend staan in den aanvoer.

Ik heb de eer met achting, te zyn

D.

Het Geld te Macassar.

(*Overgenomen uit het Macassaarsch Weekblad.*)

In een' tijd waarin het Indische muntstelsel in de Javasche dagbladen zoo veelzijdig wordt behandeld, zij het ook ons veroorloofd het circulerend medium van *Makassar* te bespreken.

In de eerste jaren, nadat deze plaats tot vrijhaven was verklaard, bestond de hoofdzwarigheid, waarmede de kooplieden te kampen hadden, in het remitteren van gelden. Het gewone betaalmiddel toch bestond in duiten, maar de uitvoer van deze naar Java, waarmede *Makassar* de meeste handelsrelatien had, was verboden. Zilvergeld was destijds zeer schaarsch en een Hollandsche gulden gold 150, een Mexic. dollar 400 duiten. Producten kwamen niet in toereikende hoeveelheid en dan nog alleen in de maanden Junij tot October aan de markt. Gedurende de overige maanden van het jaar bleef den handel niets over dan zich van de recepissen te bedienen, die hoofdzakelijk door het Gouvernement werden in omloop gebragt. Voor deze alleen kon men bij 's lands kas wissels op Java bekomen, en bij de groote vraag naar recepissen betaalde men reeds in 1848 twee duiten per gulden *agio* en steeg deze tot dat men eindelijk in 1853 (in 1852 waren invoeren en verkoopen zeer belangrijk geweest) tien duiten per recepis *agio* betaalde.

In de daarop volgende jaren verminderden de aanvoeren aanmerkelijk, doch vermeerderden daarentegen de toevoeren van producten ten gevolge van vermeerderde uitzendingen naar de verschillende plaatsen van productie, zoodat de handelsbalans in evenwigt kwam en de handel in staat was zonder groote zwarigheden (van 1855 tot 1860) aan zijne verpligtingen te voldoen.— Evenwel moet men niet uit het oog verliezen, dat twee bijoorzaken den handel in de laatste jaren in het remitteren krachtdadig ondersteunden:

1o. de in 1858 opengestelde verwisseling van oude duiten tegen zilver, hoe onvolkomen die overigens ook plaats greep.

2o. de Bonische expeditien, die veel zilvergeld in deze streken in omloop bragten.

Die tijden van betrekkelijk gemak zijn thans echter weder verdwenen, en in den laatsten tijd betaalde men reeds weder drie duiten *agio* voor een zilveren gulden, ja het is genoegzaam zeker, dat in de west-mousson, waarin andere middelen van te remitteren dan per wissel geheel zullen ontbreken, de *agio* nog aanmerkelijk zal stijgen.

Kon nu de handel door middel van een *agio* zich genoegzaam zilvergeld verschaffen, het ongerief ware dan nog niet zoo groot, daar weldra de prijzen der goederen zich daarnaar zouden regelen, maar dit is niet het geval; wel jaagt de concurrentie den prijs van het zilver in de hoogte maar de verkrijgbare hoeveelheid blijft steeds ontoereikend. Welk een verlammenden invloed een dergelijke toestand op den handel in het algemeen, maar vooral op het directe verkeer met Europa moet hebben, zal wel ieder terstond inzien en tevens begrijpen dat het tegenwoordige muntstelsel den juist nu krachtig zich ontwikkelenden en regtstreekschen handel met Europa, waardoor alleen *Makassar* tot eene stapelplaats voor den oostelijken Archipel, en, in plaats van een débouché, eene mededingster van Singapore kan worden, den doodsteek moet geven.

Vroeger toen de handel met Java en Singapore nog minder beduidde, en de Europesche artikelen betrekkelijk goede prijzen haalden, waren al die zwarigheden nog te verduren, daar de Indische handelsvrienden door betere prijzen ten slotte toch nog hunne rekening daarbij vonden, en dan ook eerder in te wijden waren in de mijsteriën van den recepis kop en de agio, dan b. v. een Europeesch fabriekant. Thans moet echter de Europesche uitzender nagenoeg met Singaporesche prijzen tevreden zijn, maar mist de voordeelen aan eene groote plaats eigen als meer coulante omzet, meer goedkoope en menigvuldige scheepsgelegenheid en voordeeliger koers. Maar ook voor den koopman hier ter plaatse is de toestand zeer drukkend, want bij het tegenwoordige muntstelsel ontvangt hij de meeste betalingen in oude koperenduiten, die slechts bij den inkoop van producten, hoofdzakelijk dus slechts van Junij tot October te gebruiken zijn. Daarvan is het natuurlijk gevolg, dat ieder, wat hem van December tot Mei in koper wordt betaald, moet deponeren, en het is geen ongewoon verschijnsel bij de meeste firma's in die maanden koper-kassen van vijftig tot honderd duizend gulden te vinden, terwijl zij, zonder eigene middelen, buitendien zeker niet op haren tijd zullen kunnen remitteren. Daargelaten nu het gevaar, een onwettig betalingsmiddel van zeer geringe intrensieke waarde voor een aanzienlijk bedrag in kas te hebben, verliest de koopman aanmerkelijk aan renten, waardoor een groot gedeelte der verdiende commissie-penningen verslonden wordt.

Na deze inleiding wenschen wij de verwisseling van 1858 te bespreken daar wij aan de ondoelmatige wijze waarop deze heeft plaats gevonden, vermeenen het hoofdzakelijk te moeten wijzen, dat de Makassaarsche handelstand onder zoo groote bezwaren gebukt gaat.

In September en October 1858 toen de voorgenomene Bonische expeditie reeds bekend, en het verkeer met de binnenlanden meer of min gestremd was, gaf de regering den handel 45 dagen tijd, om de, sedert eeuwen over het geheele land verspreide duiten in te wisselen.— Het is mogelijk, dat voor Java, dat geheel aan het gouvernement is onderworpen, waar de invloed der hoofden groot en de communicatie geregeld is, zulk een termijn toereikend was; voor eene toestand, als waarin *Makassar* verkeert, was die tijd veel te kort.

(*Wordt vervolgd.*)

Vertrokken Passagiers.

per de Nederl. Ind. Schoener *Christiana* gez. *Si Bandjar* naar *Sibogha via Natal.*

Den 12 Sept. de Onder Adjudant der Genie *Straate en* 1 Europ. militair.

HANDELSBERIGTEN.

AAN- en UITVOER te Padang van den 7 tot en met den 14 Sept. 1861.

Uitvoer.

Naar Samarang per Ned. Ind. brik *Lina* gezag. *J. W. Steerensz.*

1 vat gez. vleesch. *Dummler & Co. voor Steerensz.* 2919 pikols rijst, 250. 07 | 100 pikols benzoein, 140 pikols zwt peper, 20 pikols kassia, 3 pikols kruidnagelen, 1. 40 | 100 was, 60 stuks buffelhuiden, 20 stuks koehuiden. *Oei Boenthie* 5 stuks graslinnen, 10 rollen chin. zijde, 5 pakken chin. zijde garen. *Tan Ketjang.*

Naar Samarang per Ned. Ind. *Fathul Joesoer* gezag. *Aljuffrie.*

1050 bossen rotting, 2 pikols laganolie. *De Gezagvoerder.* 58 pikols kassia, 64 pikols benzoein, 226 pikols zwt. peper, 572 pikols rijst. *Tan Ketjang.* 255 pikols rotting. *Aydroes,* 28 pikols benzoein. *Tjan Boenkee.*

SCHEEPSBERIGTEN.

AANGEKOMEN.

Den 6 Sept. Ned. Ind. schip *Fatohol Mobarak* hern. *India* gezag. *Bafadal* van Priaman den 6 September, bestemd voor Padang.

Den 8 Sept. Ned. Ind. bark *Soetan Iskander* gezag. *Kloppenburg* van Priaman den 6 September, bestemd voor Pondicherrij.

VERTROKKEN.

Nederl. Ind. bark *Soetan Iskander* gezag. *Kloppenburg* naar Pondicherrij, passagiers 19 klingalezen.

Nederl. Z. M. korvet *Pallas* kapitein luitenant *d'Hamecourt*, koersstellende om de Noord-West.

TER REEDE LIGGENDE SCHEPEN OP HEDEN.

Ned. bark *Pantalon*	gezag.	*F. Nepperus.*
Ned. Ind. bark *Hood Hood*	«	*Oemar Matrap.*
Eng. brik *Mariners Hope*	«	*Lim Thiat.*
Ned. bark *St. Jan*	«	*Lommerse.*
Ned. schip *Friesland*	«	*Mispelblom Beijer.*
Eng. bark *Sea Forth*	«	*Bloomfield.*
Ned. Ind. schip *India*	«	*Bafadal.*
Ned. Ind. schoener *M. Catharina* in rep.	«	*Boeijong Tenga.*

Van elk artikel in dit nommer voorkomende, en niet door anderen geteekend, stelt zich voor de wet als schrijver bekend:

R. H. VAN WIJK Rzn.

Gedrukt te *Padang* bij R. H. VAN WIJK Rzn.